

Правен бюлетин

Акценти в броя:

Обнародвани нормативни актове

Внесени законопроекти

Съдебна практика

- Решение № 4 от 12 април 2016 г. по конституционно дело № 10 от 2015 г.
- Определение № 2 от 12 април 2016 г. по конституционно дело № 12 от 2015 г.
- Решение № 13049 от 3 декември 2015 г. по административно дело № 14147 от 2014 г.

Календар

Анализи

Дело С-373/14 P Toshiba Corporation v European Commission и последни тенденции в тълкуването на антикартелните разпоредби в конкурентното право

Обнародвани нормативни актове

Закон за трудовата миграция и трудовата мобилност (бр. 33 / 26.04.2016 г.)

Със закона се урежда:

- регулирането на достъпа до пазара на труда на работници – граждани на трети държави, включително извършването на дейност на свободна практика;
- осъществяването на правото на свободно движение в Република България на работници – граждани на друга държава – членка на Европейския съюз, на държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария;

- заетостта на български граждани при свободното им движение в рамките на Европейския съюз и Европейското икономическо пространство;
- двустранното регулиране на заетостта с трети държави – както на български граждани на тяхна територия, така и на техни граждани в Република България.

Закон за изменение и допълнение на Закона за банковата несъстоятелност (бр. 33 / 26.04.2016 г.)

Разширяват се правомощията и задълженията на синдика. Договорът за разследване на банкови фалити по чл. 12а, ал. 2, т. 12 не може да съдържа клаузи за конфиденциалност, ограничаващи публичния достъп до него. В 7-дневен срок от подписване на договора и/или анекси и приложения към него временният синдик обявява на страницата си в интернет информация за

предмета, изпълнителя, данните за неговия международен опит, срока за изпълнение и неустойките, ако такива са предвидени; временният синдик е длъжен, независимо от договорни клаузи за конфиденциалност, след приемане на доклада на наетите по тази точка лица, да го публикува на български език на електронната си страница, с изключение на препоръките по събиране на вземанията, направени в доклада.

Промените се прилагат с обратна сила и за вече откритите производства по несъстоятелност на банки.

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 42 от 2001 г. за лицензиране на железопътни предприятия за превоз на пътници и/или товари (бр. 31 / 19.04.2016 г.)

Въввежда се изискване издаването на лицензия за извършване на железопътни превози да се осъществява при спазване на разпоредбите на Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/171 на Комисията от 4 февруари 2015 г. относно някои аспекти на процедурата за лицензиране на железопътни предприятия. Създава се възможността заявлението до Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“ да се подава и електронно. Отпада задължението заявлението да съдържа удостоверение от Агенция по вписванията и документ за дължими данъци и социални и здравни осигуровки, като се създава допълнително изискване за предоставяне на декларации на лицата, които управляват еднолично или са членове на орган на управление или представляват търговеца, с които да декларират, че същите не са (i) били осъждани за умишлени престъпления от общ характер, (ii) лишавани от право да извършват превозна дейност на пътници и товари, (iii) били изпълнителни или контролни органи или неограничено отговорни съдружници в дружество, когато то е прекратено поради несъстоятелност, ако са останали неудовлетворени кредитори, (iv) осъждани за банкрут, (v) наказвани системно за нарушения на трудовото, социалното, митническото право или законодателството в областта на безопасните и здравословни условия на труд, (vi) наказвани с имуществена санкция по чл. 128, ал. 1 ЗЖТ.

Други обнародвани нормативни актове:

Закон за допълнение на Закона за местните данъци и такси (бр. 32 / 22.04.2016 г.)

Закон за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (бр. 32 / 22.04.2016 г.)

Закон за ратифициране на Споразумението относно Единния патентен съд (бр. 32 / 22.04.2016 г.)

Закон за ратифициране на Споразумението между правителството на Република България и Международната организация на франкофонията (МОФ) относно създаването в София на структура на МОФ и нейните привилегии и имунитети на българската територия и Допълнителната договореност към Споразумението между правителството на Република България и Международната организация на франкофонията (МОФ) относно създаването в София на структура на МОФ и нейните привилегии и имунитети на българската територия (бр. 32 / 22.04.2016 г.)

Закон за ратифициране на Спогодбата между Република България и Федеративна република Бразилия за социална сигурност (бр. 32 / 22.04.2016 г.)

Закон за ратифициране на Спогодбата за социална сигурност между Република България и Тунизийската република (бр. 32 / 22.04.2016 г.)

Закон за признаване, изпълнение и изпращане на актове за налагане на мерки за процесуална принуда, различни от мерките, изискващи задържане (бр. 33 / 26.04.2016 г.)

Закон за ратифициране на Споразумението за финансиране между Република България и Европейския инвестиционен фонд, на Споразумението между кредиторите относно Инициативата за малки и средни предприятия (МСП) между Република България, Европейския съюз, Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд и на Договора за залог между Република България като залогодател и Европейския инвестиционен фонд като заложен кредитор (бр. 33 / 26.04.2016 г.)

Закон за равнопоставеност на жените и мъжете (бр. 33 / 26.04.2016 г.)

Закон за ратифициране на Евро-средиземноморското споразумение в областта на въздухоплаването между Европейския съюз и неговите държави-членки, от една страна, и Хашемитско кралство Йордания, от друга страна (бр. 33 / 26.04.2016 г.)

Закон за ратифициране на Споразумението за участие на Република Хърватия в Европейското икономическо пространство (ЕИП), на трите свързани с него допълнителни протокола и на заключителния акт към споразумението (бр. 33 / 26.04.2016 г.)

Постановление № 80 от 14 април 2016 г. за откриване на Научноизследователски институт в структурата на Медицински университет – Варна (бр. 31 / 19.04.2016 г.)

Постановление № 81 от 14 април 2016 г. за одобряване на промени по бюджета на Министерството на финансите за 2016 г. във връзка с увеличаване на капитала на търговско дружество (бр. 31 / 19.04.2016 г.)

Постановление № 82 от 14 април 2016 г. за изменение и допълнение на Наредбата за водноспасителната дейност и обезопасяването на водните площи, приета с Постановление № 182 на Министерския съвет от 1996 г. (бр. 31 / 19.04.2016 г.)

Постановление № 83 от 14 април 2016 г. за изменение и допълнение на Наредбата за съществените изисквания и оценяване съответствието на играчките, приета с Постановление № 300 на Министерския съвет от 2010 г. (бр. 31 / 19.04.2016 г.)

Постановление № 84 от 14 април 2016 г. за изменение на Наредбата за критериите и реда за избор на лечебни заведения за болнична помощ, с които Националната здравноосигурителна каса сключва договори, приета с Постановление № 45 на Министерския съвет от 2016 г. (бр. 31 / 19.04.2016 г.)

Постановление № 87 от 15 април 2016 г. за изменение на Наредбата за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти, приета с Постановление № 97 на Министерския съвет от 2013 г. (бр. 32 / 22.04.2016 г.)

Постановление № 90 от 19 април 2016 г. за приемане на Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на радиосъоръженията (бр. 32 / 22.04.2016 г.)

Постановление № 91 от 21 април 2016 г. за приемане на Наредба за съществените изисквания и оценяване на съответствието на съоръженията под налягане (бр. 33 / 26.04.2016 г.)

Постановление № 92 от 21 април 2016 г. за приемане на Наредба за условията и реда за осъществяване на дейностите, свързани с оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия, и контрола над тях в Държавна агенция „Национална сигурност“ (бр. 33 / 26.04.2016 г.)

Наредба № 1 от 7 април 2016 г. за придобиване на квалификация по професията „Парамедик“ (бр. 31 / 19.04.2016 г.)

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-18 от 2009 г. за определяне условията и реда за изплащане на еднократно обезщетение при преместване на служба в друго населено място на военнослужещите и на членовете на техните семейства (бр. 31 / 19.04.2016 г.)

Наредба за допълнение на Наредба № Н-15 от 2010 г. за условията, размерите и реда за изплащане на допълнителни възнаграждения за специфични условия при изпълнение на военната служба на военнослужещите и за специфични условия на труд на гражданските служители от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия (бр. 31 / 19.04.2016 г.)

Решение № 282 от 18 април 2016 г. за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 ЗПБ – строителни материали – пясъци и чакъли, от находище „Попенец“, разположено в землищата на с. Козаревец, община Лясковец, и с. Пи-сарево, община Горна Оряховица, област Велико Търново, на „Аркус – строй“ – ЕАД, гр. Велико Търново (бр. 32 / 22.04.2016 г.)

Внесени законопроекти

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за платежните услуги и платежните системи

Въвеждат се изискванията на Директива 2014/92/ЕС относно съпоставимостта на таксите по платежните сметки, прехвърлянето на платежни сметки и достъпа до платежни сметки за основни операции. Предвидени са изменения в уредбата на Помирителната комисия за платежни спорове, свързани с изискванията към процедурите и органите за алтернативно разрешаване на спорове, предвидени в Закона за защита на потребителите.

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за особените залози

Предвиждат се редица промени, сред които:

- Въвеждане на конститутивно действие на вписването на договора за особен залог, с което вписването в Централния регистър на особените залози и в съответните регистри по чл. 12 става елемент от фактическия състав на учредяване на залога.
- Разширява се кръгът на субектите, които имат право да бъдат залогодатели по закона, като се включват юридически лица, създадени от лицата по чл. 2 от Търговския закон, както и юридическите лица с нестопанска цел (за извършваната от тях стопанска дейност).
- Въвежда се правило, според което кредитор с последващ залог може да впише пристъпване към изпълнение, само ако предходните заложни кредитори са дали съгласие.

- Въвежда се забрана за залогодателя да се разпорежда със заложеното имущество след вписване на пристъпване към изпълнение.
- Систематизират се на едно място начините, по които заложникът кредитор може да се удовлетвори по реда на ЗОЗ.
- Въвежда се правило, според което за вписването на всеки следващ залог върху имущество, върху което вече има вписан залог, се изисква съгласието на предходните кредитори.
- Въвежда се забрана за залогодателя да се разпорежда със заложеното вземане и да го залага повторно без съгласието на заложникът кредитор.

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България

Законопроектът предвижда редица промени, сред които:

- Въвежда се процедура за предоставяне на статут „лице без гражданство“, съгласно Конвенцията за статута на лицата без гражданство от 1954 г. и Конвенцията за намаляване на случаите на лица без гражданство.
- Регламентира се понятието „апатрид“ като лице, което не се разглежда като гражданин на нито една държава в съответствие с нейното законодателство. Урежда се правният статут на апатрида.
- Предвижда се граждани от трети държави да могат да влизат в територията на Съюза с валиден документ за пътуване и валидна виза, положена в обявен за невалиден паспорт.
- Предвиждат се редица промени свързани с кандидатстването и издаването на визи.

Съдебна практика

Решение № 4 от 12 април 2016 г. по конституционно дело № 10 от 2015 г.

С решението съдът установява противоконституционност на чл. 29, ал. 2, 3 и 4 от Закона за адвокатурата относно извършването на проверки по повод неоказване на дължимото уважение и съдействие на адвокат по повод упражняване на професията. Също се установява противоконституционността на чл. 30, ал. 1 от същия закон относно образуването на дисциплинарно производство след извършената проверка.

Определение № 2 от 12 април 2016 г. по конституционно дело № 12 от 2015 г.

С определението се отклонява искането на омбудсмана за установяване на противоконституционност на чл. 4, т. 8 и чл. 60, ал. 5 и 6 от Закона за акцизите и данъчните складове. Чл. 4, т. 8 съдържа условията, на които трябва да отговаря „специализиран малък обект за дестилиране“. Чл. 60, ал. 5 и 6 касае периода, в който е позволено производството на ракия в регистрирани специализирани малки обекти за дестилиране.

Решение № 13049 от 3 декември 2015 г. по административно дело № 14147 от 2014 г.

С решението се отменя разпоредбата на чл. 29, ал. 1, т. 3 от Наредбата за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти, която касае условията за включване на лекарствени продукти в Позитивния лекарствен списък.

Календар

17.05.2016 г.

IDC Cloud Leadership Forum, форумът ще засегне последните развития и стратегии в областта на облачните технологии.

18.05.2016 г.

AmCham Healthcare Committee Meeting, работната среща, организирана от Американската търговско-промишлена камара, ще дискутира предизвикателствата пред е-здравео в България.

Анализи

Дело C-373/14 P Toshiba Corporation v European Commission и последни тенденции в тълкуването на антикартелните разпоредби в конкурентното право

Решението на Съда на Европейския съюз по *Дело C-32/11 Allianz Hungaria Biztosito Ztr., Generali-Providencia Biztosito Ztr. and others v Gazdasagi Versenyhivatal (Allianz Hungaria)* представлява една от най-значимите и радикални промени в тълкуването на конкурентното законодателство в рамките на Европейския съюз за последното десетилетие. С него Съдът на ЕС се отклонява значително от установената до този момент практика и предлага разширено тълкуване на Член 101(1) от ДФЕС, с което размива разграничението между двете хипотези за доказване на картелния характер на споразумения, решения и съгласувани практики – антиконкурентна цел и антиконкурентен

ефект. По този начин съдиите значително разширяват обхвата на общата забрана за картелни споразумения по Член 101(1), което представлява ненужно и недопустимо бреме върху европейския бизнес.

В годините след *Allianz Hungaria*, европейските съдилища срещнаха значителни трудности в елиминирането на неяснотите, които се създадоха с решението. Последният опит в тази посока идва с решението на Съда на ЕС по *Дело C-373/14 P Toshiba Corporation v European Commission (Toshiba Corp.)*. С него съдиите опитват да смекчат негативните последици от *Allianz Hungaria*, без същевременно да обявят решението по делото за грешно. Настоящият анализ има за цел да оцени ефективността на решението и практическия ефект от неговото постановяване.

Дело C-32/11 Allianz Hungaria Biztosító Zrt., Generali-Providencia Biztosító Zrt. and others v Gazdasági Versenyhivatal

Спорът по делото касае съвместимостта на редица вертикални, хоризонтални и рамкови споразумения, сключени между унгарски застрахователни компании (и по-специално Allianz и Generali) и известен брой официални дистрибутори на автомобили, с унгарското конкурентно право. Преди да стигне до разглеждане от Съда на ЕС, делото се движи по съответните съдебни инстанции в Унгария. Поради сходния характер на местните антикартелни разпоредби с Член 101(1), унгарският Касационен съд отправя преюдициално запитване към Съда на ЕС, който да се произнесе по спора, тълкувайки Член 101(1) и по-специално – ограничаването на конкуренцията „по цел“.

В решението си, Съдът на ЕС подчертава алтернативния характер на нарушения с антиконкурентна цел и тези с антиконкурентен резултат:

„[...] когато антиконкурентната цел на дадено споразумение е установена, не е необходимо да се разглеждат последиците, които то има за конкуренцията. Ако обаче анализът на съдържанието на споразумението не показва наличие в достатъчна степен на засягане на конкуренцията, трябва да се разгледа новият резултат, като за установяване на неговата забрана е необходимо да са налице обстоятелства, установяващи че всъщност конкуренцията е била в значителна степен или предотвратена, или ограничена, или нарушена.“

Направеното разграничение е в съответствие с постоянната практика на съда, установена първо с Решение от 30 юни 1966 г. по дело LTM (56/65, Rescuell). Необходимостта от него възниква основно поради

значителната разлика в прилагането на двете хипотези. Доказването на нарушение на антикартелните разпоредби „с оглед на целта“ изисква компетентният регулаторен орган да се съсредоточи върху характера на съответното споразумение. Анализират се клаузите на споразумението, целите и намеренията на страните, правният и икономически контекст. Установяването на нарушение до голяма степен се базира на презумпцията за негативен ефект на споразумението. Поради тази причина, може да се твърди, че тази хипотеза следва да се тълкува тясно и да се прилага ограничено.

От своя страна, доказването на нарушение „с оглед на резултата“ изисква подробен анализ на реалните ефекти, които дадено споразумение оказва върху конкуренцията. Прилагането на тази хипотеза от органи за защита на конкуренцията изисква значителен финансов и времеви ресурс.

Въпреки направеното разграничение, последващият анализ на съда стига до изключително противоречиви изводи:

„За да се прецени дали определено споразумение води до ограничаване на конкуренцията „по своята цел“, следва да се разгледат съдържанието на неговите разпоредби, целите, които то се стреми да постигне, както и икономическият и правният контекст, в който то се вписва [...]. При преценката на този контекст следва също така да се вземе под внимание естеството на засегнатите стоки или услуги, както и реалните условия на функционирането и на структурата на съответния пазар или пазари [...].“

С последното Съдът на ЕС дава възможност на компетентните органи за защита на конкуренцията, при прилагане на хипотезата за антиконкурентна цел, да използват прийоми, които се считат за достойни на хипотезата за антиконкурентен резултат, без да се налага да влагат ресурсите, които последната изисква. По този начин границите между двете хипотези се размиват, а приложното поле на нарушението „по цел“ се разширява ненужно. Създават се предпоставките за завишаване на намесата на регулаторните органи в частния бизнес.

Поради тези причини, *Allianz Hungaria* стана обект на неспирни критики през годините след неговото публикуване.

Дело C-373/14 P Toshiba Corporation v European Commission

Toshiba Corp. представлява последният опит на Съдът на ЕС да адресира страховете, породени от *Allianz Hungaria*, и да отговори на отправените критики. Делото

касае съмненията за картелно споразумение между седем европейски и японски производители в сферата на електрическите трансформатори, автотрансформаторите и шунтиращите реактори за напрежение 380 kV и по-високо. В решението си, съдът отново се съсредоточава върху разграничаването на хипотезите за антиконкурентна цел и антиконкурентен ефект. Без да препаща към *Allianz Hungaria*, съдът стига до заключението, че за споразумения, които явно нарушават конкуренцията „по цел“, „анализът на икономическия и правния контекст [...] може да бъде сведен до строго необходимото, за да се установи наличието на ограничение на конкуренцията с оглед на целта.“

Това тълкувание на практика води до обособяването на три отделни хипотези по Член 101(1): (а) явни нарушения по цел, които се доказват без нужда от задълбочен анализ (*Toshiba Corp.*), (b) нарушения по цел, които не са съвсем явни и доказването им подлежи на подробен анализ на реалните условия на функционирането и на структурата на съответния пазар или пазари (*Allianz Hungaria*) и (c) нарушения по ефект, които предполагат доказване на реални антиконкурентни последици.

Така формулирано, решението по *Toshiba Corp.* успява да внесе нужната яснота по отношение на разграничението между хипотезите по Член 101(1), но пропуска да адресира основния проблем, до който *Allianz Hungaria* доведе – завишената намеса на регулаторните органи в частния бизнес. Органите по защита на конкуренцията все още могат да атакуват споразумения по метода, установен от това решение. Единствената промяна е, че сега могат да разчитат на ясно обособена хипотеза.

Неуспехът на съда да даде състоятелно решение на изложените проблеми, въпреки добрите си намерения и гъвкавия подход, който прилага, не представлява изненада. Той е породен от нежеланието на Съда на ЕС да признае грешната посока, в която решението по *Allianz Hungaria* насочи тълкуването на Член 101(1).

За контакти

адв. Ренета Петкова
Съдружник
petkova@deloittece.com

адв. Звезделина Филова
Мениджър
zfilova@deloittece.com

**Адвокатско дружество
„Делойт Лигъл“**
бул. „Ал.Стамболийски“ 103
София Тауър (Мол София)
гр. София 1303
България
Телефон: + 359 (2) 8023 300
Факс: + 359 (2) 8023 350
www.deloitte.bg

Христо Милушев
Адвокатски сътрудник